

Genus och maskulinitet

Åland 2010 09 28

peter.gev@gmail.com

Genus - innebörd

⌘”..genus är den förväntan som finns på respektive kön i en rådande könsmaktsordning. Barnet kommer från första stund att imitera vuxenvärlden och utveckla egenskaper som de vuxna förväntar sig att han/hon ska göra. Barnet kommer att uppmuntras om det hon/han bär och bli ifrågasatt när det tar en väg som inte förväntas.”

Gränser för kön

Bögig

Fjolla

POJKE
KILLE
MAN

Flickig
Tjejig
Kvinnlig

Kärring

Problembild - skolan

- ⌘ Flickor presterar bättre än pojkar och har generellt högre betyg
- ⌘ Skolan handlar inte bara om betyg och kunskap utan lika mycket om att forma sin identitet och en social plats
- ⌘ Skolan har två mål: att förmedla kunskap och förmedla en värdegrund
- ⌘ ”Det finns en könsidentitet som sätter käppar i hjulen hela tiden, kort sagt: pojkars maskulina ideal måste utmanas och ifrågasättas.”

⌘ (Mats Björnsson, Kön och skolframgång)

Hur görs kön?

- ⌘ En av de saker som tydligast särskiljer flickor och pojkar på förskolan är nämligen de förväntningar som personalen har på respektive kön.
- ⌘ Flickorna förväntas vara tysta, lugna och följa de regler som finns, hjälpa till och ta ett större ansvar för sig själv och omgivningen
- ⌘ Pojkar förväntas vara aktiva, otåliga, högljudda, bråkiga och få som de vill snabbt annars kan det bli problem.
 - ☒ Visar sig också i att pojkar lyssnas mest på och får mest bekräftelse genom språket, men ofta i form av korta befallningar. Observationer visar att pojkar kan få höra sitt namn nämnas i negativ bemärkelse 60 – 75 ggr/tim. Flickorna tilltalas ofta med längre meningar, mer konversation än tillsägelser.

Hur görs kön?

⌘ Den tredje pedagogen

- ☒ Skillnaderna mellan flickors och pojkars leksaker är stora
 - ☒ Pojkar förväntas leka med yrkesredskap, transportmedel och verktyg
 - ☒ Flickor förväntas leka med babydockor, hushållsredskap och sådant som har att göra med omsorg och skönhet
- ☒ Litteratur visar samma mönster
 - ☒ 30% av böckerna har en kvinnlig huvudperson
 - ☒ De flesta böcker bekräftar traditionella köns mönster

Problembild - sexualitet

- ⌘ När barn blir tonåringar sker en maktförskjutning mellan könen
- ⌘ På mellanstadiet besitter tjejerna makten, upplever stort självförtroende och det är de som organiserar och styr fråga chansleken
- ⌘ I tonåren blir pojkarnas sexualitet synligare och börjar då användas som maktmedel
- ⌘ Killarna går samman kollektivt och sexualiserar tjejerna offentligt
- ⌘ Tjejerna gör katastrofala förluster när de blir kallade hora och killarna tafsar på deras kroppar
- ⌘ Killarna sätter upp reglerna för anständighetens gräns och avgör vem som kan betraktas som hora eller madonna

⌘ Inger Berggren "Identitet, kön och klass" (2001)

-
- ”Från barndomen är killar och män utsatta för våld, dom är dess offer, dess vittnen och förväntas vara de som utövar våldet” (Jeff Hearn 2004)

Problembild - våld

- ⌘ Våld bland unga normaliserat som en självklar del av samvaron
- ⌘ Våld intimt förknippat med maskulinitetsskapande
- ⌘ Förebyggande insatser mot våld är nödvändiga
- ⌘ Lågintensiv terror

⌘ (NORMal, eller? 2003)

- ⌘ Varannan 18-årig kille har blivit utsatt för våld på stan

⌘ (Rädda Barnen 2005)

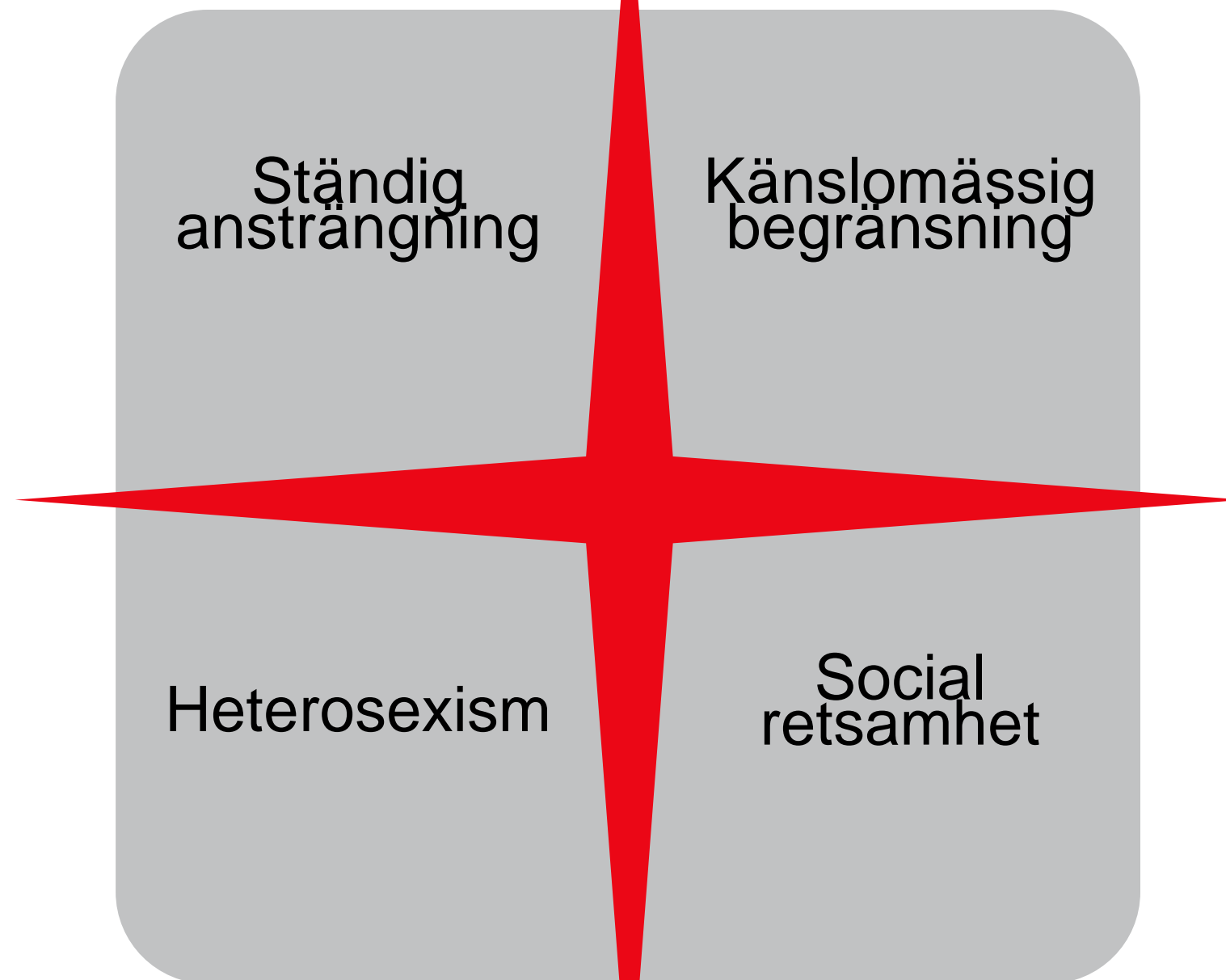
☒ "Vi pojkar blir män genom att oupphörligt pröva oss själva och varandra. Pojkar utgör ett slags könspolis för varandra, avpatrullerar gränserna för godtagbart beteende och bankar in reglerna med knytnävarna"

☒ (Michael Kimmel, Den stora fjollskräcken)

Män, manlighet och våld

- "Rätten att skapa, upprätthålla eller stärka en makt-position med våld har historiskt varit förknippad med manlighet. Det har gällt i krig och i kärlek."

Vanliga killnormer

Oransky och Fisher (2009)

Maskulinitetens pris

- ⌘ Våldsamt och aggressivt beteende
- ⌘ Brottslighet
- ⌘ Mobbning
- ⌘ Homofoba attityder
- ⌘ Söka mindre medicinsk hjälp
- ⌘ Ha ett sexuellt riskbeteende
- ⌘ Ha lägre självkänsla
- ⌘ Lider oftare av obehandlad psykisk ohälsa.

Oransky och Fisher (2009)

Genusordning - insocialisering

